

Việt Nam có số ca ghép tạng thành công cao nhất khu vực Đông Nam Á

22:39 07/01/2025

Đó là thông tin được GS.TS Trần Văn Thuấn, Thứ trưởng Bộ Y tế nêu lên tại Hội nghị tổng kết mạng lưới hiến mô, tạng năm 2024 và định hướng phát triển năm 2025, được tổ chức chiều nay tại Bệnh viện Phổi Trung ương.

GS.TS. Trần Văn Thuấn, Thứ trưởng Bộ Y tế phát biểu tại Hội nghị

Theo Thứ trưởng Trần Văn Thuấn, trải qua hơn 30 năm thực hiện ghép tạng, với ca ghép thận đầu tiên vào tháng 6/1992, tính đến hết năm 2024, chúng ta đã thực hiện được 9.516 ca trên cả nước với sự tham gia của 27 bệnh viện, trung tâm. Chỉ tính riêng trong 3 năm trở lại đây, mỗi năm chúng ta đã thực hiện thành công trên dưới 1.000 ca ghép tạng, cao nhất trong khu vực Đông Nam Á. Tuy nhiên, từng đó vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu ghép tạng của nhân dân và bên cạnh đó, tỷ lệ tạng ghép từ hiến sống là 94%.

Một trong những nguyên nhân của thực trạng nói trên, vẫn theo ông Thuận, là do chúng ta vẫn chưa có cơ chế, chính sách cho các hoạt động tư vấn hiến mô tạng từ người chết não, chết tim. Hiện nay trên cả nước chỉ có số ít bệnh viện thành lập được tổ tư vấn, vận động hiến tạng, nguyên nhân là chưa có chế độ, chính sách đãi ngộ thực sự phù hợp.

Ngoài ra, các chi phí cho các hoạt động hồi sức, chẩn đoán chết não, lấy, bảo quản, điều phối, vận chuyển mô, tạng cũng như các chi phí để thực hiện dịch vụ kỹ thuật liên quan tới ghép tạng vẫn chưa được xây dựng thống nhất, khiến cho các bệnh viện gặp nhiều khó khăn khi thanh toán các khoản chi phí này, đặc biệt là các bệnh viện tham gia vào quá trình lấy tạng.

Đứng trước những thách thức đó, Bộ Y tế đã và đang quyết liệt chỉ đạo để từng bước hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động hiến, lấy, ghép mô tạng phát triển mạnh mẽ và bền vững. Bước đầu là cập nhật, hoàn thiện hướng dẫn chuyên môn kỹ thuật, từ đó đưa ra định mức kinh tế - kỹ thuật, xây dựng một mức giá được tính đúng, tính đủ, bao phủ toàn bộ chi phí cấu thành, và hướng đến thanh toán bảo hiểm y tế. Cụ thể hóa, trong năm 2024, Bộ Y tế đã ban hành Hướng dẫn chuyên môn kỹ thuật về hiến, lấy, ghép, vận chuyển, bảo quản và chăm sóc sau ghép gan từ người hiến sống và từ người hiến chết não; và vào những ngày cuối năm, Thông tư số 48 quy định về đăng ký ghép và nguyên tắc điều phối, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người hiến sau khi chết ra đời để hướng dẫn, cụ thể hóa cũng như vận động việc hiến mô, tạng sau khi chết.

Hội Vận động hiến tạng mô, bộ phận cơ thể người Việt Nam tặng thưởng Giấy khen cho các tập thể có nhiều thành tích trong công tác điều phối, ghép tạng năm 2024

Thứ trưởng Bộ Y tế đề nghị các Vụ, Cục thuộc Bộ Y tế, đặc biệt là Vụ BHYT, Cục Quản lý Khám chữa bệnh và Vụ KHTC tập trung nghiên cứu, vận dụng đề xuất các chính sách chi trả, cũng như cơ cấu giá hợp lý, để đảm bảo tính bền vững và thúc đẩy công tác ghép tạng tại Việt Nam.

Riêng đối với Trung tâm Điều phối ghép tạng Quốc gia, Thứ trưởng Bộ Y tế đề nghị Trung tâm cần khẩn trương đề xuất với các cấp có thẩm quyền chọn một ngày là Ngày Hiến mô tạng Quốc gia theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Lễ phát động hồi tháng 5 vừa rồi; dưới sự hướng dẫn của các Vụ, Cục thuộc Bộ Y tế, bám sát các đơn vị liên quan, sớm hoàn thiện việc bàn giao, chuyển trụ sở của Trung tâm về số 41 Nguyễn Đình Chiểu; Tăng cường thực hiện các giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin, đẩy mạnh chuyển đổi số trong việc quản lý hệ thống đăng ký, danh sách chờ ghép, tuân thủ các nguyên tắc điều phối đảm bảo hiệu quả, công khai, minh bạch, kết nối chặt chẽ bằng hệ thống dữ liệu đồng bộ giữa các trung tâm hiến - ghép để tận dụng tối đa nguồn tạng hiến, giúp nhanh chóng tìm được người nhận phù hợp, đảm bảo tạng được sử dụng kịp thời, tuyệt đối không để xảy ra tình trạng lãng phí trong khi nhu cầu đang rất thiếu.

Bên cạnh đó, Thứ trưởng Trần Văn Thuấn cũng đề nghị toàn ngành tập trung đẩy mạnh hơn nữa công tác truyền thông, vận động về ý nghĩa nhân văn, cao cả của việc hiến mô tạng. Cần lan tỏa sâu rộng thông điệp tới mọi tầng lớp nhân dân, từ các cơ quan, tổ chức cho đến từng gia đình và cá nhân. Song song với đó, tôi cũng đề nghị các bệnh viện, cơ sở y tế tăng cường các hoạt động tư vấn, vận động hiến mô tạng tại chỗ, đặc biệt là tại các đơn vị hồi sức cấp cứu, nơi có nhiều trường hợp bệnh nhân chết não, phù hợp với hiến tạng. Việc thành lập và duy trì các tổ chức tư vấn chuyên nghiệp, hoạt động hiệu quả sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy phong trào hiến tạng tại các địa phương.

Thực hiện lời hiệu triệu của Thủ tướng Chính phủ, với tinh thần “Mở lòng nhân ái - Lan tỏa yêu thương - Thắp sáng niềm tin - Tiếp nối hi vọng - Gieo mầm sự sống” vì “Cho đi là còn mãi”, trong năm 2024, hàng chục chi hội vận động hiến mô, bộ phận cơ thể người ra đời, không chỉ ở các cơ sở y tế công lập mà các cơ sở y tế tư nhân cũng tham gia vô cùng mạnh mẽ. Số lượng người đăng ký hiến mô, tạng sau khi chết đã cao gấp nhiều lần tổng số người đăng ký những năm trước đó, và con số thực tế ghi nhận được trong năm 2024, số người bệnh hiến tạng sau chết là 41 ca, đây là con số kỷ lục của Việt Nam tính đến thời điểm hiện tại, và tôi tin rằng, với sự hoạt động năng nổ, tích cực và vô cùng hiệu quả của Hội vận động hiến mô, bộ phận cơ thể người Việt Nam cùng các chi hội trực thuộc, con số này sẽ gia tăng không ngừng.

Năm 2024 cũng là năm mà chuyên ngành ghép tạng ghi dấu ấn mạnh mẽ khi được vinh danh là một trong những sự kiện tiêu biểu của y học Việt Nam. Chúng ta đã thực hiện thành công ca ghép tim-gan đồng thời đầu tiên tại Việt Nam và thực hiện ca ghép khí quản từ người cho chết não, một kỹ thuật hiếm gặp không chỉ tại Việt Nam mà còn trên thế giới. Chúng ta đã thực hiện thành công 03 ca ghép phổi chỉ riêng trong năm 2024, nâng tổng số ca ghép phổi lên 12 ca kể từ khi ca đầu tiên được thực hiện vào năm 2017.

Ngọc Kha